Malmö stad
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Datum
2026-10-09
Adress

Diarienummer
GYVF-2026-3336

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss Socialdepartementet - Betänkandet En reform av den statliga barn- och ungdomsvården SOU 2026:52

STK-2026-1219

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet En reform av den statliga barn- och ungdomsvården (SOU 2026:52). Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen ställer sig positiv till utredningens ambition att reformera den statliga barn- och ungdomsvården, att minska institutionernas storlek samt att stärka skolgång och elevhälsa för placerade barn och unga. Nämnden vill särskilt framhålla att målet om en obruten skolgång måste omfatta hela kedjan före, under och efter placering i ett statligt hem.

Nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag att inrätta en ny myndighet för statlig barn- och ungdomsvård (MBU). Nämnden vill särskilt uppmärksamma gymnasieelevers situation. Placerade ungdomar har en hög risk att avbryta eller inte fullfölja sina gymnasiestudier. Eftersom gymnasieskolan inte omfattas av skolplikt riskerar dessa elever att hamna i en särskilt utsatt situation om utbildningen inte ges tillräcklig prioritet under placeringstiden. Nämnden anser därför att MBU behöver kunna erbjuda utbildning som möjliggör studier mot olika gymnasieprogram. Ungdomar bör ges förutsättningar att fortsätta påbörjade studier eller inleda studier som motsvarar deras behov, förutsättningar och framtida utbildningsmål.

Slutligen vill nämnden understryka vikten av en tydlig ansvarsfördelning mellan MBU, hemkommunen och andra berörda huvudmän när det gäller utbildning, elevhälsa och särskilt stöd. Tydliga ansvarsförhållanden är en förutsättning för att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet En reform av den statliga barn- och ungdomsvården (SOU 2026:52). Nämnden beaktar i sitt yttrande de delar av utredningen som bedöms påverka nämndens verksamhetsområde och som nämnden har synpunkter på.

Nämnden ställer sig positiv till utredningens ambition att reformera den statliga barn- och ungdomsvården, att minska institutionernas storlek samt att stärka skolgång och elevhälsa för placerade barn och unga. Nämnden vill särskilt framhålla att målet om en obruten skolgång måste omfatta hela kedjan före, under och efter placering i ett statligt hem. En placering får inte innebära att ansvaret för elevens utbildning eller nödvändig information går förlorad mellan olika huvudmän och myndigheter.

7. En ny myndighet för statlig barn- och ungdomsvård

Nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag att inrätta en ny myndighet för statlig barn- och ungdomsvård (MBU). Nämnden delar bedömningen att verksamheten behöver ges bättre förutsättningar att erbjuda en sammanhållen vård där social behandling, utbildning och hälso- och sjukvård samverkar utifrån barnets och den unges behov. Nämnden bedömer att en tydligare organisation och styrning kan bidra till att stärka kvaliteten i insatserna för placerade barn och unga.

8. Statliga hem för barn och unga

Nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag om statliga hem för barn och unga. Nämnden bedömer att mindre enheter med tydligare fokus på vårdens innehåll skapar bättre förutsättningar för trygghet, individuellt anpassade insatser och en stärkt samverkan mellan vård, utbildning och hälso- och sjukvård.

9. Skolverksamhet

Nämnden delar utredningens bedömning att utbildningen behöver ges en starkare ställning inom den statliga barn- och ungdomsvården. När en ungdom placeras bryts skolgången ofta upp och det kan ta lång tid innan en fungerande utbildningssituation åter är etablerad. Motsvarande utmaningar uppstår vid utskrivning och återgång till utbildning inom ordinarie skolgång i hemkommunen.

Nämnden anser att samverkan med hemkommunen behöver påbörjas redan vid inskrivningen och fortsätta under hela placeringen. Det bör även finnas en tydlig planering i god tid före utskrivning för att säkerställa elevens fortsatta skolgång. Ansvaret för att initiera och samordna denna planering tillsammans med hemkommunen bör ligga på den nya myndigheten för barn- och ungdomsvård (MBU).

Nämnden vill lyfta att det behöver tydliggöras vad som avses med samverkan, vilka aktörer som ansvarar för olika delar av processen och när olika insatser ska

genomföras. Detta är särskilt viktigt när ansvarig socialtjänst, tidigare skola och mottagande skola finns i olika kommuner. Nämnden anser att samordningen av en sådan samverkan bör ligga på den nya myndigheten.

Nämnden vill särskilt uppmärksamma gymnasieelevers situation. Placerade ungdomar har en hög risk att avbryta eller inte fullfölja sina gymnasiestudier. Eftersom gymnasieskolan inte omfattas av skolplikt riskerar dessa elever att hamna i en särskilt utsatt situation om utbildningen inte ges tillräcklig prioritet under placeringstiden. Nämnden anser därför att MBU behöver kunna erbjuda utbildning som möjliggör studier mot olika gymnasieprogram. Ungdomar bör ges förutsättningar att fortsätta påbörjade studier eller inleda studier som motsvarar deras behov, förutsättningar och framtida utbildningsmål.

Nämnden ställer sig positiv till att utredningen lyfter fram betydelsen av skolnärvaro för barn och ungas utveckling och lärande. Nämnden vill samtidigt understryka vikten av att såväl giltig som ogiltig frånvaro uppmärksammas, utreds och följs upp. Tidiga och ändamålsenliga insatser behöver sättas in oavsett frånvarons orsak för att stärka elevens möjligheter att fullfölja sin skolgång.

Nämnden ställer sig positiv till förslaget att utreda behovet av en särskild reglering av läsårets förläggning inom SiS skolverksamhet. Nämnden anser att eventuella förändringar av terminstider bör beakta elevens behov av kontinuitet i utbildningen samt möjliggöra en smidig övergång vid såväl placering som återgång till hemkommunen.

Nämnden vill understryka vikten av en tydlig ansvarsfördelning mellan MBU, hemkommunen och andra berörda huvudmän när det gäller utbildning, elevhälsa och särskilt stöd. Tydliga ansvarsförhållanden är en förutsättning för att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga.

12. Informationsutbyte, personuppgiftsbehandling och uppföljning vid Myndigheten för statlig barn- och ungdomsvård

Nämnden välkomnar att utredningen uppmärksammar behovet av en förbättrad informationshantering. För att säkerställa en sammanhållen skolgång behöver pedagogisk dokumentation och elevhälsorelaterade uppgifter kunna överföras snabbt, säkert och rättssäkert, både vid inskrivning och utskrivning.

Nämnden anser att det bör finnas tydliga rutiner och ett tillräckligt lagstöd för att relevanta uppgifter om elevens kunskapsutveckling, stödinsatser och särskilda behov kan delas utan onödiga dröjsmål. När MBU tar emot en elev ska redan genomförda utredningar och kartläggningar kunna användas som underlag för fortsatt arbete. På

motsvarande sätt behöver den mottagande skolan i hemkommunen få tillgång till relevant dokumentation i god tid inför elevens återgång. En väl fungerande informationsöverföring är en förutsättning för att eleven ska få rätt stöd och för att viktig kunskap om elevens behov inte ska gå förlorad mellan huvudmän.

Sammanfattande synpunkter

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden välkomnar utredningens ambition att stärka kvaliteten i den statliga barn- och ungdomsvården. Nämnden bedömer att reformens framgång i hög grad är beroende av att förutsättningarna för kontinuitet i utbildningen stärks. För att uppnå en obruten skolgång krävs tydliga strukturer för samverkan mellan berörda huvudmän och myndigheter genom hela placeringen. Nämnden ser behov av ytterligare förtydliganden när det gäller ansvarsfördelning, samverkansformer och informationsutbyte, särskilt i situationer där flera kommuner och huvudmän är involverade. Nämnden vill också understryka vikten av att reformen utformas så att placerade gymnasieelever ges reella möjligheter att påbörja, fortsätta och fullfölja sina studier inom det program som de är inskrivna på när placering sker.

Slutligen anser nämnden att utbildningsperspektivet behöver genomsyra hela vårdkedjan, från inskrivning till utskrivning, för att reformens mål om förbättrade livschanser för placerade barn och unga ska kunna uppnås.

Ordförande	Juan-Tadeo Espitia
Förvaltningsdirektör	Anneli Schwartz